

[Niels Kr. Nielsen.]

nu 50 år efter, at den er vedtaget, er det, fordi de sandheder, som den er udtryk for, fremdeles er rigtige, og ved at fravige dem ødelægger man ikke alene husmandsbrugenes, men også landbougdommens fremtidsmuligheder.

Det ærede medlem hr. Carl Petersen brugte det udtryk, at det ikke alene er en god tanke, men en lykke for vort land, at vi har så mange unge som muligt i selvstændige hjem ude i landbruget, og han føjede til: vi kan ikke leve af arbejde alene, men derimod af udbyttet af arbejdet. Når vi fører en økonomisk politik, hvorefter byrderne fortrinsvis lægges på de mindre hjem fremfor på de større, er der heri en forklaring på, at husmandsbrugenes antal går tilbage til trods for den udstykningslovgivning, vi har. Når jeg har sagt dette, ønsker jeg dog at tilføje, at det ikke er udstykningslovene i sig selv, det er galt med. Der er allerede givet udtryk for, at disse udstykningslove trods alt åbner en mulighed for de mennesker, der ikke på anden måde kan få hus og hjem, og ud fra den betragtning vil også jeg anbefale de to foreliggende lovforslag til velvillig behandling i det høje ting.

Fuglsang: Det er en årlig tilbagevendende begivenhed, at rigsdagen drøfter de to lovforslag om udlån til henholdsvis statshusmandsbrug og arbejderboliger på landet, for derved år for år at tilpasse låneløbene til priserne, der her som på andre områder har en tendens til stadig at stige. Set herudfra kan mit parti støtte begge de nævnte lovforslag, men samtidig vil jeg gerne knytte et par bemærkninger til dem, først til lovforslaget om udlån til statshusmandsbrug.

Jordkøbslånene til selvstændige landbrug og gartnerier er i år som i fjor henholdsvis 16 000 kr. og 8 000 kr., dog kan det første beløb i år i undtagelsestilfælde forhøjes til 20 000 kr. og det sidste til 13 000 kr. Disse muligheder for i visse tilfælde at få lånene forhøjet er givet nødvendige, når man tager de stigende jordpriser i betragtning; men denne udvikling giver efter min mening al mulig grund til endnu en gang at overveje spørgsmålet om prisen på den jord, som jordlovsudvalget overtager efter statshusmandslovens regler om forkøbsret m. m. Som det er nu ifølge nævnte lovs

§ 8, er jordlovsudvalget i virkeligheden tvunget til at deltage i den almindelige konkurrence på det frie markedes ofte spekulationsprægede handel. Alene dette kan ikke andet end medvirke til at presse jordpriserne i vejret, og dertil kommer, hvad min partifælle, det ærede medlem hr. Aksel Larsen, allerede advarede imod ved behandlingen af selve statshusmandsloven i sin tid, at loven giver muligheder for at lave fiduser med selve jordprisen.

Udviklingen har som bekendt vist, at denne frygt ikke var ubegrundet. Dette er, som jeg forøvrigt allerede berørte i fjor, bl. a. bekræftet af jordlovsudvalgets formand, som f. eks. har påpeget, hvorledes § 8 blev omgået, ved at man ansatte prisen på løsøre særlig lavt, medens prisen på den nøgne jord blev tilsvarende højere. Resultatet er blevet dyr jord, i adskillige tilfælde så dyr, at man simpelthen fra jordlovsudvalgets side har opgivet at købe. Således har landbrugsministeriet overfor udvalget i det andet høje ting oplyst, at af de 352 tilbud i de 3 år siden lovens vedtagelse har kun 140 ført til køb, medens man i 212 tilfælde ikke har benyttet sig af forkøbsretten på grund af prisen.

Disse kendsgerninger retfærdiggør, at der gives mulighed for at forhøje jordkøbslånet. Jeg er bange for, at det ofte vil være nødvendigt at ty til denne undtagelsesbestemmelse, men jeg ser samtidig ikke bedre, end at disse erfaringer bør lære os, at det ikke kan være formålstjenligt eller rigtigt, at jordlovsudvalget fortsat skal være tvunget til at deltage i dette pris-kapløb. Dette kan i sidste instans kun være til glæde for de mere spekulationsprægede interesser, men i høj grad til skade for den jævne, arbejdende landmand og ikke mindst for den ungdom, som skal til, og som skal købe den dyre jord. Konsekvensen af denne udvikling må være, at man går den vej, som det ærede medlem hr. Aksel Larsen dengang anbefalede, og som forøvrigt den danske husmandsbevægelse kræver i sit efterkrigsprogram af 1945, nemlig at jordlovsudvalget overtager jorden til dens vurderingspris, den værdi, som ejerne selv betaler skatter efter, og som følgelig skulle svare til værdien i handel og vandel.

Også byggelånene er foreslået forhøjet, og også dette er en følge af stigende priser. Det bør vel her nævnes, at en stærkt medvirkende årsag til de stigende byggepriser